

Sveriges Författarförbund - Sveriges Dramatikerförbund - Svenska Journalistförbundet - Sveriges Läromedelsförfattares Förbund - Konstnärernas Riksorganisation - Föreningen Svenska Tecknare - Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare - Svenska Fotografers Förbund - Föreningen Svenska Tonsättare - SKAP - Sveriges kompositörer och textförfattare - Federationen Svenska Musiker - Teaterförbundet/för scen och film - Svenska Regissörföreningen - Oberoende Filmars Förbund - Unionen - klubbarna vid Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion

KLYS

Konstnärliga
och Litterära
Yrkesutövares
Samarbets
nämnd

Stockholm den 11 april 2016

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Ge alla företagare samma rätt till avdrag för kostnader i sin verksamhet

Presentation

KLYS - Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd - utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare och företräder genom sina femton medlemsorganisationer ca 30.000 yrkesverksamma upphovspersoner och utövande konstnärer i landet, varav en betydande andel är företagare, i första hand enskilda näringsidkare. KLYS har som främsta uppgift att samordna de konstnärligt yrkes-verksammas intressen när det gäller frågor som de ha gemensamt såsom t ex upphovsrätt, kulturpolitik, trygghets- och skattesystem.

Inledning

En betydande del av landets verkligt små företag drivs av yrkesverksamma kulturskapare. Dessa är enmansföretag, ofta med låg omsättning, men med ett tydligt behov av att få avdrag för sina kostnader på samma villkor som andra större verksamheter. Senast deras skattemässiga villkor utreddes ordentligt var över 30 år sedan av kulturskattekommittén (SOU 1983:539), vilket resulterade i flera viktiga reformer som fortfarande är en del av vår skattelagstiftning. Som exempel kan nämnas rätten till utökat underskottsavdrag mellan näring och tjänst, samt möjligheten att inkomstutjämma genom att använda sk upphovsmannakonto. Båda dessa skattetekniska lösningar är mycket värdefulla för yrkesverksamma kulturskapare inom olika konstområden.

Idag kan KLYS konstatera att det finns ett stort behov av att återigen analysera kulturskaparnas skattevillkor. Särskilt på två områden är problemen så stora att man kan tala om ett klart missgynnande av denna grupp i förhållande till större verksamheter. KLYS yrkesgrupper delar naturligtvis dessa problem med andra mindre företagare, vilket kan tala för generella regler. En faktor som dock är specifik för konstnärlig verksamhet är samhällets behov av att även "olönsamma" konstnärer stannar kvar i yrket och har en rimlig

försörjningsnivå. En särskild insats för denna grupp skulle därför kunna motiveras kulturpolitiskt. Men med tanke på neutraliteten i skattesystemet förordar vi att våra förslag införs generellt för enskilda näringsidkare.

Arbetsrum i hemmet

Kulturskattekommittén föreslog betydande förbättringar vad avsåg rätten att dra av för arbetsrum i hemmet. Tyvärr blev förslaget inte genomfört, utan istället infördes - som komplettering till en restriktiv rättspraxis - ett schablonavdrag för alla enskilda näringsidkare med 4 000 kr för hyres- och bostadsrättslägenhet och 2.000 kr för villa. Avdragets storlek fastställdes alltså av riksdagen 1990 och har inte ändrats sedan dess. Som exempel kan anges att medelhyran för en hyreslägenhet är, enligt en helt ny undersökning publicerad av SVT, 1500 kr per kvadratmeter. Detta innebär att t ex en författare som har ett arbetsrum på 10 kvm hemma, förlorar minst 11 000 kr per år i avdragsrätt.

Den som hyr en lokal har möjlighet att yrka fullt avdrag för hyreskostnaden. En småföretagares verksamhet, i vart fall i ett tidigt skede, ger i regel lönsamhet först efter en tid. En kulturskapares verksamhet kan i vissa fall endast mycket sällan ge sådan lönsamhet att det är ekonomiskt fördelaktigt att hyra en lokal. Arbetsförutsättningarna är i regel sådana för kulturskapare att bostaden är den mest naturliga och kostnadsmässigt rimliga platsen att arbeta eller förbereda arbete på. En lokal på 10 kvm kan uppskattas ha en hyresnivå på 30 000 till 40 000 kr/år, vilket innebär att hemarbete ofta blir det enda alternativet.

KLYS anser att det därför vore rimligt att i första hand tillåta att enskilda näringsidkare med kontor i egen bostad får göra avdrag för marknadsmässig hyra, i andra hand att höja beloppsgränserna i schablonavdraget för kontor i egen bostad. Det skulle innebära en förbättrad möjlighet för småföretagare dels att våga starta en verksamhet, dels att kunna fortsätta en verksamhet vars värde genereras av skapande av kultur och varor och tjänster på det kulturella området: såsom böcker, musikstycken, teaterpjäser, målningar etc. En sådan verksamhets främsta syfte är inte att öka lönsamheten i företaget för att så småningom kunna expandera verksamheten och inrätta den i en lokal.

Friskvård mm

Behovet av en förändring vad avser avdragsrätten för friskvård, arbetsglasögon mm är också stort. Att den som är anställd idag kan få detta som en skattefri löneförmån från arbetsgivaren och att den som driver sin verksamhet som aktiebolag medges avdrag leder till slutsatsen att **motsvarande avdragsrätt bör införas för företagare med enskild firma.** Idag upplever jurister i våra organisationer att det är närmast omöjligt att förklara denna skillnad för medlemmarna. Rätten till friskvård som löneförmån har ju också ett klart samhälls-ekonomiskt motiv och bör därför vara lika för alla som är yrkesverksamma.

Avslutning

Dessa båda skattemässiga justeringar kommer i hög grad att kunna underlätta för egenföretagande kulturskapare och därmed främja den kulturella mångfalden och kvaliteten samt stimulera tillväxten inom den kulturella och kreativa sektorn.

KLYS ber i anslutning till detta brev om ett möte med företrädare för Finansdepartementet, för att utveckla våra synpunkter ovan.

För KLYS

Marika B Lagercrantz
Ordförande KLYS
genom

Ulrica Källén
Verksamhetsledare KLYS

CC Kulturdepartementet och Näringsdepartementet